


NÁVRH VÝZKUMU

MVZ453 Výzkum konfliktů
Mgr. Jana Urbanovská, Ph.D.

Struktura

- ▶ Návrh výzkumu a jeho funkce
 - ▶ Příprava návrhu výzkumu
 - ▶ Teorie, metody a literatura v návrhu výzkumu
 - ▶ Psaní návrhu výzkumu
 - ▶ Užitečné odkazy
- 

Návrh výzkumu a jeho funkce

- ▶ Návrh výzkumu pojednává:
 - o čem je navrhovaný výzkum
 - čeho chce dosáhnout
 - jakým způsobem toho chce dosáhnout
 - proč je to významné
- ▶ Můžeme jej chápat jako:
 - **fázi** výzkumného procesu
 - **proces** plánování, navrhování a zaměřování výzkumu
 - **produkt** určený k prezentaci
 - **plán** výzkumu
- ▶ Návrh → výzkum (dělicí čára ale ne vždy jasná)
- ▶ Návrh jako základ pro zbytek výzkumu

- ▶ **Dva kontexty:** návrh závěrečné práce na univerzitě + návrh výzkumného grantu

- ▶ **Posouzení návrhu:**
 - Je navrhovaný výzkum proveditelný?
 - Stojí za to výzkum provést?
 - Může předkladatel takový výzkum provádět?
 - Bude výsledkem úspěšná práce odpovídající požadovanému titulu?

- ▶ → návrh musí obsahovat **dostatek informací**, musí být **jasný, srozumitelný** a přesvědčit o **pečlivé přípravě**

3 funkce návrhu výzkumu:

◦ **Komunikace**

- vysvětlení záměrů výzkumníka; primární zdroj pro hodnotitele; důležité pro kvalitu reakce na návrh, průběh konzultací a pravděpodobnost schválení

◦ **Smlouva**

- pomyslný závazek mezi studentem a vedoucím práce, katedrou či fakultou; změny musí být odůvodněné (X rozdíl mezi strukturovaným a rozvíjejícím se výzkumem)

◦ **Plán**

- plán činností při provádění výzkumu; anticipace možných problémů jako pojistka proti budoucím chybám; srovnání plánovaných pozorování s výsledky

Příprava návrhu výzkumu

- ▶ Tvorba návrhu neuspořádaná (cyklický proces) X hotový návrh úhledný, dobře strukturovaný a snadný ke čtení
- ▶ Obecný rámec pro přípravu: otázky CO, JAK a PROČ
- ▶ **Několik úrovní konceptů a otázek:**
 - výzkumná oblast
 - výzkumné téma
 - obecné výzkumné otázky
 - specifické výzkumné otázky
 - otázky při sběru dat
- ▶ → hierarchie, různá úroveň obecnosti a abstrakce, logická propojenost, vnitřní konzistence

- ▶ **Výzkumná oblast:** nejobecnější, jedno nebo pár slov
- ▶ **Výzkumné téma:** konkrétnější, část výzkumné oblasti, v rámci 1 oblasti – mnoho témat, určující pro výběr relevantní literatury
 - **Jaké téma si vybrat?** (viz LŠ Jak na výzkum v sociálních vědách)
 - Jaký kurs vás bavil během studia?
 - Čím se zabýváte mimo školu?
 - Jaké jsou vaše kariérní cíle?
 - Konzultujte (vyučující, lidé z praxe).

- ▶ **Obecné výzkumné otázky (VO):** odvozené z výzk. tématu; obsáhlejší, abstraktnější, nelze je obvykle přímo zodpovědět; 1 téma → více obecných VO
- ▶ **Specifické VO:** přímočařejší, detailnější, konkrétnější, odkazují na potřebná data; 1 obecná VO → více specifických VO
- ▶ **Empirické kritérium** – je jasné, jaká data musíme získat k zodpovězení otázky?
- ▶ **Jakou si vybrat otázku?** (viz LŠ Jak na výzkum v sociálních vědách)
 - Otázku, která vás osobně zajímá, abyste byli ochotni investovat čas do jejího řešení.
 - Otázku, která zajímá také jiné lidi v rámci vaší disciplíny, aby vaši práci vůbec někdo chtěl číst.
 - Otázku, která bude dobře časově a prostorově specifikována, aby se dala „řešit“.
 - Otázku, která má i jiné charakteristiky než jen to, že je málo prozkoumaná.
 - Otázku, která má i jiné charakteristiky než jen to, že je právě „v módě“.

- ▶ **Otázky při sběru dat:** nejspecifičtější; pomáhají nám získat data potřebná k zodpovězení VO; viz např. dotazníkové šetření

- ▶ **Příklad:**
 - **Výzkumná oblast:** peacekeeping (udržování míru)
 - **Výzkumné téma:** participace na udržování míru; další možná: úspěšnost udržování míru; regionalizace / privatizace udržování míru
 - **Obecná VO:** Proč státy participují v operacích na udržení míru?
 - **Specifické VO:** Jaký vliv na participaci států v operacích na udržení míru mají hodnoty a normy, jako je hájení mezinárodního míru a bezpečnosti? Jaký vliv na participaci států v operacích na udržení míru mají vlastní zájmy států?



- ▶ Pokuste se sestavit vlastní hierarchii konceptů v rámci oblasti, která Vás zajímá. Soustřeďte se na výzkumnou oblast, téma, obecné a specifické VO.

Otázka zahrnutí hypotéz

- ▶ **hypotéza** = „tvrzení založené na teorii o vztahu, který očekáváme zpozorovat“ (Kellstedt – Whitten)
 - **nulová hypotéza** – co očekáváme zpozorovat, pokud by naše teorie byla nesprávná
- ▶ Punch: hypotézy se mají používat, **pokud je to vhodné**, a nikoli automaticky či z povinnosti; test:
 - Mohu pro každou specifickou otázku předem navrhnout predikci, co očekávám?
 - Vychází základ predikce z nějaké teorie?
 - pokud ano, hypotézy zahrneme, jinak zůstaneme u VO
- ▶ Creswell: hypotézy používáme **jen v kvanti výzkumu**, v kvali výzkumu se uplatňují jen VO

Příklady hypotéz (+ typické slovní vazby):

- ▶ The longer a UN peacekeeping mission is deployed, the more successful it is in civil conflict management. (N)
- ▶ UN peacekeeping success in civil conflict management varies with the type of the mission. (N)
- ▶ UN peacekeeping is more successful in civil conflict management when UN members demonstrate consistent commitment to resolving the conflict. (Y)
- ▶ UN peacekeeping is less successful in civil conflict management when conflict is “ethnic”. (N)
- ▶ There is no significant relationship between the level of enforcement capabilities of the mission and its outcome. (Y)

Teorie, metody a literatura

- ▶ Širší přístup – perspektiva výzkumu, filozofická pozice, paradigma, metateorie, světonázor
- ▶ **Paradigma** = způsob pohledu na svět, názor, jak se má dělat věda; např. pozitivismus, postpozitivismus, kritická teorie a konstruktivismus
- ▶ **Metateorie** = vyjádření představ o koncepci vědy (co je vědecky možné a co ne); např. kritický racionalismus, kritická teorie, fenomenologie nebo hermeneutika
- ▶ Stojí na **pozadí našeho výzkumu** (vliv na předpoklady, ze kterých vycházíme, na to, který systém názorů přijmeme/odmítneme, jaké otázky budeme formulovat, jaké metody zvolíme)
- ▶ Od žádné/minimální po velkou roli

- ▶ **Funkcí teorie** je něco popsat nebo vysvětlit
 - **popisná studie** – sběr, organizování a shrnování informací, zjednodušení komplikovaných věcí; otázka CO
 - **vysvětlující studie** – vysvětlování popisné informace, zdůvodnění určitých kroků (otázka JAK a PROČ)
 - **popis** má omezenější cíl než **vysvětlení** X bez popisu nemůžeme nic vysvětlit
- ▶ Hlavní role pro vysvětlující teorii:
 - **testování/verifikace teorie** – práce: teorie → hypotézy → test
 - **vytváření teorie** – otázky → data → teorie
- ▶ + interpretativní tradice výzkumu – **aplikace teorie** (teoreticky vedená analýza událostí či fenoménů, cílem je porozumění, interpretace)

- ▶ **Metody** = otázka JAK (přichází až po otázce CO)
- ▶ Kvantitativní, kvalitativní data nebo obojí? → kvali, kvanti metody nebo kombinace
- ▶ Standardizované srovnání, určení dimenze, kvantifikace vztahů mezi proměnnými, popis variability → **kvanti data a metody**
- ▶ Podrobnější studium fenoménu nebo situace, zaměření na interpretace a/nebo procesy → **kvali data a metody**
- ▶ V návrhu výzkumu nutno formulovat, do jaké míry budeme používat kvanti data a metody, kvali data a metody nebo kombinovat oba typy dat a metod

▶ Dále si zvolíme **výzkumnou strategii**

- **Kvanti:** experiment, kvaziexperiment, korelační šetření atd.
- **Kvali:** případová studie, diskursivní analýza, analýza metafor, etnografie, biografie, zakotvená teorie atd.

▶ **Metody sběru dat**

- Nástroje pro sběr kvanti dat: dotazníky, standardizované měřicí instrumenty, ad hoc hodnotící škály, pozorovací formuláře
- Nástroje pro sběr kvali dat: sám výzkumník, dotazníky s otevřenými otázkami, formuláře pro kvali interview, deníky, zápisníky, audiovizuální materiály

▶ **Metody analýzy dat**

- Kvanti: statistika
- Kvali: celá řada metod

- ▶ Nutno objasnit vztah mezi navrhovanou studií a **literaturou**
 - Kde je navrhovaná studie ve shodě s relevantní literaturou/kde se s ní rozchází? Jak navrhovaný výzkum přispěje k předchozímu výzkumu nebo jak ho překoná?
- ▶ → studie může zaplnit mezeru v literatuře nebo být zaměřena na potvrzení, zpochybnění či vyvrácení dosavadních výsledků
- ▶ **Přehled literatury:** dokazuje zvládnutí tématu; více než jen shrnutí literatury – syntéza, argumentace (teze-antiteze); kritický, strukturovaný; ukazuje stav znalostí v oboru, trendy, spory, mezery
- ▶ **Chyby:** rozsáhlé citování dlouhých textů, přílišné spoléhání na sekundární zdroje, opomíjení prakticky zaměřené literatury, psát o všem přečteném a poznaném

Psaní návrhu výzkumu

- ▶ = návrh jako výsledný produkt; prezentován jako argument; zdůvodnění, vnitřní konzistence, propojení vnitřních částí, návaznost, systematicčnost

Struktura:

- ▶ **Název** – jasně odrážet obsah, nebyt zavádějící
- ▶ **Abstrakt** – krátký souhrn všech podstatných součástí návrhu výzkumu/studie (zejm. o čem studie je a čeho chce dosáhnout)
- ▶ **Výzkumná oblast, téma a určení účelu studie** – uvedení do problematiky, poutavost, zasazení do kontextu, od obecnějších aspektů ke specifickým
- ▶ **Teorie** – role teorie (testování, vytváření, aplikace); při testování odvodíme hypotézy

- ▶ **Literatura** – identifikace relevantní lit., uvedení vztahu mezi studií a lit., vysvětlení směru, kterým se studie vydá
- ▶ **Metody** – kvali, kvanti nebo kombinace; popíšeme podrobnosti použité metody; + sběr a analýza dat
- ▶ **Význam studie** – zdůvodnění, důležitost, příspěvek, předpokládané dopady a výsledky studie; tři oblasti přínosu: znalosti v disciplíně, politické rozhodování a praxe
- ▶ **Omezení a vymezení** – omezující podmínky a určení hranic a limitů studie
- ▶ **Etické otázky** – anonymita a důvěrnost dat, používání výsledků, informovaný souhlas, konflikt zájmů, vlastnictví dat atd.
- ▶ **Seznam literatury** použité v návrhu
- ▶ **Přílohy** – dotazníky, informovaný souhlas, plán interview, příklad z pilotní studie atd.

Užitečné odkazy

- ▶ Przeworski, Adam – Salomon, Frank (1995): *The Art of Writing Proposals: Some Candid Suggestions for Applicants to Social Science Research Council Competitions*, SSRC
(http://www.ssrc.org/workspace/images/crm/new_publication_3/%7B7a9cb4f4-815f-de11-bd80-001cc477ec70%7D.pdf).
- ▶ **Masters Abstracts International** (http://www.proquest.com/en-US/catalogs/databases/detail/mai_citations.shtml)
- ▶ **Dissertation Completion Strategies** (<http://completeyourdissertation.com/>)
- ▶ **Academic Writing:**
 - **Harvard University, The Writing Center** (<http://isites.harvard.edu/icb/icb.do?keyword=k33202>)
 - **Yale University, Writing Center of the Yale Graduate School of Arts and Sciences** (<http://www.yale.edu/graduateschool/writing/index.html>)
 - Bailey, Stephen (2006): *Academic writing: a handbook for international students*, London: Routledge.
 - Craswell, Gail (2005): *Writing for Academic Success: A Postgraduate Guide*, London: Sage.
 - Becker, Howard S. - Richards, Pamela (2007): *Writing for Social Scientists: How to Start and Finish Your Thesis, Book, or Article*, Chicago: University of Chicago Press.

Zdroje

- ▶ Císař, Ondřej – Vráblíková, Kateřina (2009): Přednášky z letní školy Jak na výzkum v sociálních vědách, FSS MU, Brno.
- ▶ Creswell, J. W. (2009): *Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches*, London: Sage.
- ▶ Kellstedt, Paul M. – Whitten, Guy D. (2009): *The Fundamentals of Political Science Research*, Cambridge: Cambridge University Press.
- ▶ Punch, K. (2008): *Úspěšný návrh výzkumu*, Praha: Portál.
- ▶ Pushkina, D. (2006): *A Recipe for Success? Ingredients of a Successful Peacekeeping Mission*, International Peacekeeping, Vol 13, No 2, pp. 133-149.